

Nota overhead

1. Inleiding

Artikel 1.1. Aanleiding

Aanleiding voor het opstellen van deze nota is de nieuwe 'Notitie Overhead 2023' die door de landelijke commissie Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) in december 2023 is gepubliceerd. In deze nota wordt de kaderstelling van de (toe te rekenen) overhead vastgelegd. In de bijlagen van deze nota treft u een uitgebreide toelichting op de achtergrond van deze kaderstelling aan. Deze bijlagen maken onderdeel uit van de vast te stellen nota.

Artikel 1.2. Doel

Het gaat om het formuleren van beleid en de vastlegging van uniforme gemeentelijke regels voor overhead.

Artikel 1.3. Leeswijzer

In bijlage A is de beschrijving van het taakveld 0.4 overhead uit de landelijke regelgeving 'Informatie voor derden (IV3)' opgenomen. In bijlage B wordt aangegeven hoe is omgegaan met de aanbevelingen uit notitie Overhead 2023 van de commissie BBV.

2. Nadere duiding definitie overhead

Door de gewijzigde notitie Overhead 2023 van de commissie BBV is nader gedefinieerd welke functies, bijbehorende systemen en aanverwante lasten (en baten) wel of niet onder overhead vallen.

Medewerkers in het primaire proces leveren een rechtstreekse bijdrage aan producten die door de gemeente aan de inwoners worden geleverd, zoals het uitgeven van paspoorten, het verstrekken van uitkeringen en subsidies. Deze medewerkers worden aangestuurd door leidinggevenden en ondersteund door PIOFACH-functies: personeel, informatisering en automatisering, organisatie, financiën, archivering, communicatie en huisvesting. Deze sturende en ondersteunende functies zijn overhead.

De definitie van overhead uit artikel 1 van het BBV wordt in de nieuwe notitie van de commissie BBV nader gedefinieerd als: *'het geheel van functies gericht op de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Hiertoe behoren ook de systemen en aanverwante lasten die deze functies ondersteunen.'*

In deze nota gaat het expliciet over de overhead in de gemeentelijke begroting en de toe te rekenen overhead aan diverse onderwerpen, zoals grondexploitaties (voor zover aanwezig), heffingen en belastingen. Voor samenwerkingsconstructies met andere gemeenten of organisaties gelden afzonderlijke afspraken en deze vallen buiten de reikwijdte van deze nota.

3. Uitgangspunten toerekening van overhead

Artikel 3.1 Wel of geen overhead?

(Uitvoerings-)lasten worden zoveel mogelijk direct toegerekend aan de betreffende taken/activiteiten. Alle functies, bijbehorende systemen en aanverwante lasten en baten die rechtstreeks aan een specifieke taak binnen een taakveld zijn toe te wijzen, maken onderdeel uit van de overige taakvelden en niet van het taakveld 0.4 overhead.

Tot taakveld 0.4 behoren de kosten van overhead, d.w.z. alle lasten van de functies gericht op de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Hiertoe behoren ook de systemen en aanverwante lasten die deze functies ondersteunen.

Artikel 3.2. Methodiek voor toerekenen overhead

Er is sprake van één opslagberekening, gebaseerd op percentage van de totale lasten. Deze methode is makkelijker uitvoerbaar voor het toerekenen van de overheadkosten en geeft direct inzicht in de toerekening naar de taakvelden. Door te kiezen voor de systematiek van het verdelen op basis van een percentage overhead op de totale lasten kunnen we meer overhead toerekenen aan gesloten boekhoudingen (riolering en begraaftplaatsen) en leges.

Artikel 3.2.1. Toerekening van overhead en kostprijsberekening bij publiek- en privaatrechtelijke grondslag

Binnen een gemeente worden kosten doorberekend aan burgers en bedrijven voor producten die door de gemeente worden geleverd. Deze producten kunnen een publiekrechtelijke of een privaatrechtelijke grondslag hebben. Voor privaatrechtelijke producten heeft de gemeente meer ruimte om tot een prijsbepaling te komen.

Publiekrechtelijk

Voor producten en diensten op publiekrechtelijke grondslag is de gemeente aan wettelijke kaders gebonden voor wat betreft de kostprijsberekening en hoogte van tarieven. Zo mogen voor de rioolheffing en afvalstoffenheffing in de begroting de baten niet boven de lasten uitgaan (maximaal 100% kosten-dekkend). Ook bij kostenverhaal bij (faciliterend) grondbeleid dient er sprake te zijn van de criteria profijt, toerekenbaarheid en proportionaliteit (op basis van de Wro en Omgevingswet).

De overhead kan alleen buiten de begroting om (extracomptabel) aan de tarieven voor lokale heffingen worden toegerekend, omdat deze in de begroting volledig opgenomen moeten worden in het overzicht overhead.

Ten aanzien van de toerekening van overhead geldt de volgende stellige uitspraak van de commissie BBV: *Voor de berekening van de tarieven voor lokale heffingen moet de methodiek voor de toerekening van overhead worden gebruikt zoals deze is opgenomen in de Financiële Verordening.*(=stellige uitspraak 2)

In de Financiële Verordening wordt voor de methodiek van toerekenen van overhead verwezen naar deze nota.

Privaatrechtelijk

Voor producten en diensten op privaatrechtelijke grondslag zoals verhuur van gemeentelijke accommodaties, zwembaden, diensten voor derden en het sluiten van anterieure overeenkomsten bij faciliterend grondbeleid heeft de gemeente meer vrijheid om te komen tot een kostprijs. Ten aanzien van toerekening van overhead is er dus ook meer vrijheid en kan de kostprijs mede op basis van onderhandeling worden bepaald.

Op grond van de Wet markt en overheid zijn gemeenten bij het verrichten van economische activiteiten in beginsel aan bepaalde gedragsregels gebonden. De belangrijkste gedragsregel bij economische activiteiten is dat het bestuursorgaan ten minste de integrale kostprijs doorberekent aan zijn afnemers.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 12 november 2024

de griffier,

F. Özdere

de voorzitter,

H.M. Ostendorp

Bijlagen

In bijlage A: Iv3 voorschrift taakveld 0.4 overhead

In bijlage B wordt aangegeven hoe we zijn omgegaan met alle aanbevelingen uit notitie Overhead 2023 van de commissie BBV